

ปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ

คอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560 มาตรา 14

The Legal problems of computer-related Crime Act B.E. 2560 (2017) Section 14

บรรจง วงศ์สุนะ

วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

Banjong Wongsuna

Northern College, Thailand

E-mail: banjong52297569@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560 มาตรา 14 ซึ่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นพระราชบัญญัติที่ตั้งขึ้นมาเพื่อป้องกัน ควบคุมการกระทำผิดที่จะเกิดขึ้นได้จากการใช้คอมพิวเตอร์ หากใครกระทำความผิดตามพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์นี้ ก็จะต้องได้รับการลงโทษตามที่พระราชบัญญัติกำหนด กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มีเพื่อกำหนดความผิดในการกระทำที่มี “ระบบคอมพิวเตอร์” เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งระบบคอมพิวเตอร์นี้ เป็นได้ทั้งคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ คอมพิวเตอร์วางตัก คอมพิวเตอร์พกพา แท็บเล็ต โทรศัพท์มือถือ และสมาร์ทโฟน รวมถึงระบบต่าง ๆ ที่ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เช่น ระบบควบคุมไฟฟ้า น้ำประปา ธนาคาร ฯลฯ

เราต่างใช้อุปกรณ์เหล่านี้ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม แน่แน่นอนว่าย่อมมีกลุ่มหรือบุคคลที่ใช้เครื่องมือเหล่านี้ในการกระทำความผิด หรือกระทำความผิดผ่านระบบเหล่านี้ เช่น โขโมยข้อมูล ป่วนข้อมูลและระบบให้เสียหาย การกระทำเหล่านี้ถือเป็นเรื่องใหม่ทุกวันนี้นั้นคนจำนวนมากใช้อินเทอร์เน็ตเป็นดังห้องสมุดขนาดใหญ่

ความผิดที่เข้าข่ายความผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ อาทิ การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ทำความผิดอื่น การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยไม่ชอบ การทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยไม่ชอบ การส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์รบกวน การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ การตกแต่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นภาพของบุคคล

คำสำคัญ: พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์; การกระทำความผิด; ระบบคอมพิวเตอร์

* วันที่รับบทความ : 15 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 20 กันยายน 2567; วันตอบรับบทความ : 21 กันยายน 2567

Received: August 15 2024; Revised: September 20 2024; Accepted: September 21 2024

Abstract

This article has the objective To study the legal problems of the Computer Crime Act 2017, Section 14, which the Computer Crime Act B.E. 2017 (2017) It is an act that was established to protect Control the wrongdoing that can occur from using computers. If anyone commits an offense under this Computer Act must be punished as prescribed by the Act. commit a computer crime It is there to define offenses in actions that involve a “computer system”. which this computer system Can be used as a desktop computer lap computer Portable computers, tablets, mobile phones, and smartphones, as well as various computer-controlled systems such as electrical control systems, water supply, banks, etc.

We all use these devices either directly or indirectly. Of course, there are groups or individuals who use these tools to commit crimes. or commit crimes through these systems, such as stealing data, disrupting data and systems to damage These actions are new. Today many people use the internet as a huge library.

Crimes considered as crimes under the Computer Law, such as illegally accessing someone else's computer system or using a computer system to commit other crimes. Illegal access to computer data, damage, destruction, modification, alteration, addition of computer data, interference with the use of computer systems in computer data transmission. Decorate computer data into an image of a person

Keywords: The Legal problems of computer-related Crime; Break a law; Computer system

บทนำ

ในปัจจุบัน ประชากรไทยมีแนวโน้มการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ โดยใช้อุปกรณ์พกพาที่เคลื่อนที่ได้สะดวกและสามารถเข้าถึงสื่อได้ตลอดเวลา อาทิ โทรศัพท์เคลื่อนที่ และแท็บเล็ต เป็นต้น โดยแนวโน้มดังกล่าวนี้มาจากได้รับอิทธิพลจาก 2 ปัจจัยหลักที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยแรก ประชากรอายุน้อยมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต และ โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นอุปกรณ์สื่อสารเพิ่มมากขึ้น และนับวันประชากรที่จะเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ก็มีอายุเฉลี่ยน้อยลงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ เมื่อประชากรเหล่านี้เติบโตขึ้น แนวโน้มของพฤติกรรมก็ยังคงอยู่ และปัจจัยที่สอง ประชากรทุกช่วงอายุมีแนวโน้มในการใช้อินเทอร์เน็ตและเข้าถึงสื่อผ่านอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเนื่องจากเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตถูกทำให้ง่ายต่อการเข้าถึงมากขึ้น มีราคาถูกลง ทำให้มีฐานผู้ใช้และผู้ให้บริการเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2562) จากเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการเข้าถึงโลกออนไลน์ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง ส่งผลก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในโลกอินเทอร์เน็ตอย่างมาก จนทำให้ให้ภาครัฐได้ออกกฎหมายเพื่อควบคุมพฤติกรรมของบุคคลที่เกิดจากภัยคุกคามจากสารสนเทศรูปแบบต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม 2550 ซึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ก็เพื่อกำหนดบทลงโทษของฐานความผิดซึ่งผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์อาจมีความมุ่งหมายในการกระทำความผิดต่อกลุ่มบุคคลหรือต่อบุคคลหรือต่อความมั่นคงต่อประเทศ หรืออาจมุ่งหมายกระทำต่อสาธารณะ (Napibul, 2008) ซึ่งในกรณีที่กระทำความผิดต่อสาธารณะหรือต่อความมั่นคงของประเทศ กฎหมายก็จะกำหนดโทษไว้สูงอยู่แล้ว เนื่องจากอาจเกิดผลเสียหายอย่างมาก ซึ่งมากกว่าการกระทำความผิดต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ไม่ว่าจะโดยทุจริต โดยหลอกลวง การนำเข้าสู่ข้อมูลอันเป็นเท็จหรือ การนำเข้าสู่ข้อมูลอันเป็นเท็จอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงของชาติ นั้นย่อมมีความผิดทั้งสิ้น ซึ่งการบังคับใช้ตัวกฎหมายฉบับนี้นับเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางกฎหมายที่ดีอย่างยิ่ง แต่ก็อาจจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมได้เช่นกัน และในเวลาต่อมา ก็ได้มีการแก้ไข พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยมี พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ 23 มกราคม พ.ศ. 2560 ซึ่งในการบัญญัติกฎหมายฉบับนี้มีเจตนารมณ์ทางกฎหมายที่แก้ไข พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ให้ดียิ่งขึ้นไป แต่ในทางกลับกัน ในสิ่งที่กฎหมายบัญญัติไว้ก็อาจส่งผลให้เกิดปัญหาเช่นกัน ซึ่งปัญหาเช่นนี้ก็เป็นปัญหาที่น่าขบคิดว่าควรมีไว้ หรือ ไม่ควรมีไว้

ซึ่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 14 เป็นมาตราที่หน้าสนใจอีกมาตราหนึ่ง เนื่องมาจากหลังจากที่มีการแก้กฎหมายเป็น พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ได้มีการเพิ่มข้อความที่อาจเป็นปัญหาหรือสร้างปัญหามากขึ้นกว่าเดิมเช่น ในมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) ได้มีการเพิ่มคำว่าปิดเป็นลงไปในตัวพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นปัญหาว่าถ้าให้ข้อมูลไม่ครบหรือผิดแปลกไปจากความจริง อาจจะช่วยความประมาทของผู้นำเสนอข่าวหรือศึกษาข้อมูลความรูปรูมาได้อย่างไม่เต็มที่หรือด้วยกรอบเวลาในการนำเสนอข่าวของนักข่าวทำให้ไม่สามารถนำเสนอได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ได้ หรือในมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (2) ที่เพิ่มคำว่า ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ และอีกหนึ่งข้อความที่ยังมิได้รับการแก้ไขคือ ความตื่นตระหนกแก่ประชาชน การเพิ่มนิยามใหม่ที่มีลักษณะตีความได้กว้างก็จะยิ่งทำให้กฎหมายบังคับใช้กับการจำกัดการแสดงความคิดเห็นบนโลกออนไลน์ได้กว้างขวางด้วยเช่นกัน และคำว่า ก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน ยังถือว่าเป็นเรื่องที่พิสูจน์กันได้ยาก และไม่ชัดเจนว่าประชาชนที่ได้รับข้อมูลแล้วตื่นตระหนกตกใจกันแค่ไหน และยังมี มาตรา 14 วรรคหนึ่ง (4) ในข้อความว่า ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ที่ยังมิได้รับการแก้ไข ซึ่งเป็นปัญหาที่ว่า การมีสื่อลามกไว้ในครอบครองแม้มิได้เผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไป ก็อาจจะเป็นเรื่องที่หน้าขบคิดว่าควรมีความผิดหรือไม่

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความประสงค์ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 มาตรา 14

เนื้อหา

กฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

หากพิจารณาถึงกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งบนสื่อสังคมออนไลน์หรือการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตนั้น ประเทศไทยมีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และฉบับที่ 2 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ผู้ศึกษาศึกษาข้อมูลและทำความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ทั้ง 2 ฉบับ ในมาตรา 14 ดังนี้

“มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคง ในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิด ความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้”

อย่างไรก็ดี จากการศึกษาพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีการประกาศใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2550-2559 และมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ในบทบัญญัติบางมาตราที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ซึ่งมีรูปแบบการ

กระทำความผิดที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฉบับใหม่ ผ่านการเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเริ่มประกาศใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา โดยมีชื่อว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 (ฉบับที่ 2) (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2560) สำหรับเนื้อหาของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ดังกล่าวมีสาระสำคัญดังนี้

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 (ฉบับที่ 3) จากการศึกษาพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 (ฉบับที่ 2) มีรายละเอียดที่สำคัญในการแก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะ มาตรา 14 ดังนี้

มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่ การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวล กฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้

จากการที่ผู้ศึกษาได้ทบทวนตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่ปรับปรุงแก้ไข พ.พ.ศ. 2560 เมื่อพิจารณาเฉพาะตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเด็นการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตแล้วนั้น ผู้ศึกษา พบว่า มีความเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ในหมวด 1 เท่านั้น

อนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

ส่วนการพิจารณาถึงกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งบนสื่อสังคมออนไลน์หรือการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตนั้น จะพิจารณาจากอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Convention on Cybercrime) หรือ อนุสัญญาบูดาเปสต์ว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Budapest Convention on Cybercrime) หรืออนุสัญญาบูดาเปสต์ (Budapest Convention) เป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศฉบับแรกที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการกับปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดย การทำให้กฎหมายภายในแต่ละประเทศเป็นหนึ่งเดียวกัน ปรับปรุงเทคนิคการสืบสวนและการ เพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ อนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ถูก จัดทำขึ้นโดยสภายุโรป (Council of Europe) ที่เมืองสตราสบูร์ก ประเทศฝรั่งเศส และได้ รับการรับรองโดยคณะรัฐมนตรีแห่งสภายุโรป (Committee of Ministers of the Council of Europe) ในการประชุมครั้งที่ 109 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ซึ่งได้ มีการเปิด ให้ลงนามในเมืองบูดาเปสต์เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 โดยจนถึงปัจจุบัน ประเทศจำนวน 57 ประเทศได้ให้สัตยาบัน อนุสัญญาดังกล่าวแล้ว ในขณะที่อีก 4 ประเทศได้ลงนามในอนุสัญญา แต่ยังไม่ให้สัตยาบัน และนับแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2549 พิธีสารเพิ่มเติมในอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Additional Protocol to the Convention on Cybercrime) มีผลใช้บังคับ ประเทศที่ได้ให้สัตยาบันพิธีสารเพิ่มเติมจะต้องมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในลงโทษการ เผยแพร่ข้อมูลที่มีลักษณะการเหยียดผิว (racist) และสร้างความเกลียดชังคนต่างประเทศ (Xenophobic) ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ตลอดจนภัยคุกคามและการดูหมิ่นซึ่งมีสาเหตุมาจาก การเหยียดผิวหรือความเกลียดกลัวชาวต่างประเทศ (Council of Europe, 2023)

อนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

(ก) เพื่อให้กฎหมายว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ภายในประเทศต่างๆ มีความ สอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(ข) เพื่อให้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภายในประเทศต่างๆ มีการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสืบสวน สอบสวนและดำเนินคดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ตลอดจนการรวบรวมพยานหลักฐานที่อยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(ค) เพื่อเร่งรัดให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศและบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา บทบัญญัติของอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

อนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์แบ่งออกเป็น 4 ภาค ภาคที่หนึ่งเป็น บทนิยามศัพท์ ภาคที่สองเป็นมาตรการในระดับประเทศซึ่งแบ่งเป็นกฎหมายอาญาสารบัญญัติ (substantive criminal law) กฎหมายวิธีสบัญญัติ (procedural law) และเขตอำนาจ (jurisdiction) ภาคที่สามเป็นกรอบความร่วมมือ

ระหว่างประเทศ และภาคีเป็นบพเบ็ดเสร็จ ทัวไปเกี่ยวกับอนุสัญญา เช่น การลงนาม การมีผลบังคับใช้ เป็นต้น

วิเคราะห์หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560 มาตรา 14 เป็นการแก้ไขจากกฎหมายเดิม คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 โดยหนึ่งในประเด็นที่มีการแก้ไขใหม่ คือ การแก้ไขมาตรา 14 เพื่อป้องกันการนำมาใช้ฟอรัมหมิ่นประมาท เนื่องจากในอดีต มาตราดังกล่าวนำมาสู่การฟ้องร้องดำเนินคดีอาผิดกับ "เนื้อหา" บนโลกออนไลน์ ทั้งนี้เจตนาของกฎหมายมีขึ้นเพื่อการเอาผิดการกระทำต่อ "ระบบคอมพิวเตอร์" เป็นหลัก ดังนั้นการวิเคราะห์หลักกฎหมายดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องวิเคราะห์องค์ประกอบความผิด ในมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนี้

1. การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ต้องห้ามหรือเผยแพร่ ข้อมูลนั้น

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 14 บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวล กฎหมายอาญา

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะ เกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศความปลอดภัยสาธารณะ ความ มั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2)

(3) หรือ (4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใด บุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้อง ระวังโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็น ความผิดอันยอมความได้

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยได้แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของฐานความผิดมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) ให้ มีความเหมาะสม มีความชัดเจน เพื่อให้ต้องตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายและสะท้อนปัญหา ที่เกิดขึ้นจริงตลอดจนป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นจากเจตนาทุจริตหรือการหลอกลวงฉ้อโกง และการปลอมแปลงทางคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่อย่างแพร่หลาย ตามพัฒนาการของเทคโนโลยีที่ เปลี่ยนแปลงไป และโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือประชาชน ทั้งนี้ หากการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวเป็นการกระทำต่อประชาชน ถือว่าเป็น ความผิด ต่อแผ่นดิน ยอมความไม่ได้ แต่หากมิได้เป็นการกระทำต่อประชาชน ก็กำหนดให้เป็นความผิด อันยอมความได้ ที่สำคัญ ประการหลักของการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 14 (1) เดิม ทำให้ ถ้อยคำใหม่ในมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) ไม่รวมถึงการใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดฐาน หมิ่นประมาท เนื่องจากวัตถุประสงค์หรือคุณธรรม แห่งกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองระหว่างความผิดฐานหมิ่น ประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 และมาตรา 328 กับความผิดตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) ของพระราช บัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ความผิดตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) มุ่งคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เป็นสำคัญ ส่วนความผิดฐานหมิ่น ประมาทตามประมวลกฎหมายอาญานั้นมีวัตถุประสงค์ หรือคุณธรรมแห่งกฎหมายเพื่อมุ่งคุ้มครองชื่อเสียงและ ศักดิ์ศรีของบุคคลผู้ถูกใส่ความ เป็นสำคัญ (พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2), 2560)

องค์ประกอบความผิดมาตรา 14 วรรคหนึ่ง

1. โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ปิดป้องหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือ บางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การ กระทำความผิด ฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 14 (1) เดิมของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ใช้คำว่า “นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่า ทั้งหมดหรือบางส่วนหรือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความ เสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน” จึงมีการนำ มาตรา 14 (1) เดิม ไปฟ้องร้องกันในความผิดฐานหมิ่นประมาทเป็นจำนวนมากซึ่งไม่ตรงกับวัตถุประสงค์หรือ คุณธรรมทางกฎหมายของ มาตรา 14 (1) เดิม ที่มุ่งคุ้มครองประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ จึงมีการปรับปรุง

แก้ไขเป็น ถ้อยคำในปัจจุบัน ดังนั้น หลังจากมีการปรับปรุงแก้ไขเป็นมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) แล้ว ผู้เสียหาย ในคดีหมิ่นประมาทต้องไปดำเนินคดีความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 และ มาตรา 328 ซึ่งมีวัตถุประสงค์หรือคุณธรรมแห่งกฎหมาย เพื่อมุ่งคุ้มครองชื่อเสียงและศักดิ์ศรีของบุคคลผู้ถูกใส่ ความเป็นสำคัญ ไม่อาจดำเนินคดีตาม มาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำให้ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ได้อีกต่อไป (รศ.ดร.สราวุธ ปิตียาศักดิ์, 2561)

มาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่ง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน ปลอม หรืออันเป็นเท็จ โดยเจตนาทุจริตหรือโดยหลอกลวง และโดยประการที่ น่าจะเกิดความเสียหายแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือประชาชน เช่น การสร้าง เว็บไซต์ปลอมของสถาบันการเงิน เพื่อลวงให้บุคคลอื่นกรอกข้อมูลส่วนบุคคล แล้วผู้กระทำความผิดนำข้อมูลของบุคคลนั้นไปใช้ให้เกิดความเสียหาย (phishing) การหลอกลวงขาย สินค้าออนไลน์ หรือกรณีการหลอกลวงในรูปแบบอื่นๆ เช่น หลอกว่า ได้รับรางวัลจาก ต่างประเทศและหลอกให้จ่ายภาษีเงินได้ฯ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

นอกจากนี้ มาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการขโมยตัวตน หรือ “identity theft” ซึ่งเป็นภัยใกล้ตัวมากสำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และสมาร์ตโฟน โดยคำว่า “identity theft” หมายความว่า การที่ผู้กระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์สวมรอยเป็นเจ้าของ ข้อมูลส่วนบุคคล แล้วแอบนำเอาข้อมูล ส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ ราวกับว่า เป็นตัวเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเอง ตัวอย่างเช่น ผู้กระทำความผิดนำชื่อนามสกุล วันเดือนปีเกิด หมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขบัตรเครดิต และเลขที่บัญชีของเจ้าของ ข้อมูลส่วนบุคคลนำเข้าสู่ ระบบคอมพิวเตอร์ของธนาคาร เพื่อขอเปิดบัญชีอินเทอร์เน็ตแบงก์กิ้ง (internet banking) หรือทำธุรกรรมการเงินออนไลน์ โดยที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ทราบ

สรุปความผิดตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) มีองค์ประกอบความผิดดังนี้ 1. นำเข้าสู่ระบบ คอมพิวเตอร์ 2. ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ อันเป็นเท็จ 3. โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน 4. อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่น ประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา 5. โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง และ 6. โดยเจตนา

1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์

การ “นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์” ในภาษาคอมพิวเตอร์ มีความหมายดังนี้

(1) “การดาวน์โหลด (download)” ซึ่งหมายถึงการถ่ายโอนข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือโปรแกรม คอมพิวเตอร์จากแหล่งจัดเก็บหนึ่งไปบันทึกหรือลงในระบบคอมพิวเตอร์หรือ เครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น นำ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในแผ่นซีดี หรือยูเอสบีแฟลชไดรฟ์บันทึก ลงในระบบคอมพิวเตอร์หรือเครื่อง คอมพิวเตอร์ฯ ซึ่งการดาวน์โหลดเป็นคำที่ใช้ในการถ่ายโอน ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์มา ไว้ในคอมพิวเตอร์ในเครือข่าย

(2) “การอัปโหลด (upload)” ซึ่งหมายถึงการถ่ายโอนข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์จากระบบคอมพิวเตอร์หนึ่งหรือคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่ง ไปยังระบบ คอมพิวเตอร์อีกระบบหรือ คอมพิวเตอร์อีกเครื่องหนึ่ง ซึ่งการอัปโหลดเป็นการใช้ในการถ่าย โอนข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์จากคอมพิวเตอร์ในเครือข่ายไปไว้ในแม่ข่าย ซึ่งการนำเข้าระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) มักจะ เป็นการอัปโหลดข้อมูลคอมพิวเตอร์จากเครื่องคอมพิวเตอร์ขึ้นระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต แล้วส่งหรือเผยแพร่ให้กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือประชาชนทั่วไป

2) ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์อัน เป็นเท็จ

คำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน” หมายถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือ ผิดแผกไปจาก ความเป็นจริง เช่น บอกความจริงไม่หมด ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ หรือไม่บอกความจริงที่ควรบอกให้แจ้ง ทำให้เกิด ความสำคัญผิด ส่วนคำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมทั้งหมด” หมายถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีการทำขึ้น ทั้งหมดเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ ของบุคคลอื่น ไม่ใช่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้ทำขึ้นเอง และ คำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม บางส่วน” หมายถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขบางส่วน เช่น แยกเกอร์จัดทำ หน้าเว็บไซต์ปลอมของธนาคารเพื่อหลอกลวงให้ลูกค้าส่งชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านให้ และคำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ” หมายถึงข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงหรือทำให้ผิดไปจากความจริง ตัวอย่างเช่น ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ระบุนายปานเป็นคนอยู่ธยา แต่ความจริงแล้ว นายเหล็กเป็นคนอยู่ธยา เป็นต้น

ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมกับข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จมีความแตกต่างกันคือข้อมูล คอมพิวเตอร์ ปลอมอาจไม่เป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ และข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ อาจไม่เป็น ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม

ชื่อนางสาวเกดซึ่งเป็นคนพิมพ์จดหมายอิเล็กทรอนิกส์จริง ดังนั้น ข้อมูลดังกล่าวจึงเป็น ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ แต่ไม่เป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม

ส่วนข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนกับข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จมีความแตกต่างกัน คือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนไม่มีข้อความอันเป็นเท็จ เพียงแต่บิดเบือนความเป็นจริง เช่น บอกความจริงไม่ หมด หรือไม่บอกความจริงที่ควรบอกให้แจ้ง ทำให้เกิดความสำคัญผิด เป็นต้น ส่วนข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็น เท็จ เป็นข้อความที่มีความเท็จ ไม่ตรงกับความจริงอยู่ ซึ่งอาจจะข้อความที่เป็นเท็จทั้งหมด หรือเป็นข้อความ จริงบ้าง เป็นข้อความเท็จบ้างก็ได้ ตัวอย่างเช่น นายม่วงประกาศขายที่ดินของตนเองทางเฟซบุ๊ก โดยไม่ได้ระบุ ว่าที่ดินที่จะขายกำลังจะถูกเวนคืน ทั้งที่นายม่วงทราบดีว่าที่ดินกำลังจะถูกเวนคืน กรณีนี้เป็น

ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน แต่หากนายม่วงประกาศขายที่ดินของตนเองทางเฟซบุ๊ก โดยระบุว่าที่ดินที่จะขายไม่ถูกเวนคืน ทั้งที่ดินกำลังจะถูกเวนคืน กรณีนี้เป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ

3) โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน

คำว่า “โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน” ไม่ใช่การกระทำโดยแท้ และไม่ใช้เจตนาพิเศษ จึงไม่เกี่ยวกับเจตนา แต่เป็นพฤติการณ์ที่ประกอบการกระทำที่น่าจะเกิดความเสียหายได้ แม้จะไม่เกิดความเสียหายขึ้นจริง ก็เป็นองค์ประกอบความผิดที่พิจารณา ได้จากความคิดของบุคคลธรรมดาทั่วไปในลักษณะเดียวกับผู้กระทำ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 769/2540) องค์ประกอบข้อนี้ ต้องโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ใช่จะเกิดความเสียหายแก่บุคคลใด บุคคลหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น หากเป็น “โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่บุคคลใด บุคคลหนึ่ง ผู้กระทำไม่มีความผิดตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) แต่อาจมีความผิดตาม มาตรา 14 วรรคสอง”

4) อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

ดังได้กล่าวข้างต้นแล้วว่าความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญานั้น มีวัตถุประสงค์หรือคุณธรรมแห่งกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองชื่อเสียงและศักดิ์ศรีของบุคคลผู้ถูก ใส่ความเป็นสำคัญ แต่ความผิดตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) ของพระราชบัญญัติว่าด้วย การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มุ่งคุ้มครองประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ดังนั้น การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะเป็นการหมิ่นประมาท บุคคลอื่นซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 326 หรือมาตรา 328 ไม่ถือว่าเป็น ความผิดตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) อีกต่อไป

5) โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวง

คำว่า “โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวง” ตามมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1) นี้ เป็นเจตนา พิเศษ หรือมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิด ซึ่งคำว่า “โดยทุจริต” ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 ได้ให้คำนิยามว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับ ตนเองหรือผู้อื่น ส่วนคำว่า “โดยหลอกลวง” หมายถึง เพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อตามข้อความที่ ตนอวดอ้างหรือแสดง โดยอาจเทียบเคียงกับฐานความผิดฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดโดยทุจริตหลอกลวงผู้อื่น ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้น ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือ ทำลายเอกสารสิทธิ ผู้ นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือ ปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ” ซึ่งศาลฎีกาได้เคยวินิจฉัยความผิดฐานฉ้อโกง ในประเด็นการหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จไว้ในหลายคำพิพากษาศาลฎีกา ตัวอย่างเช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2510/2525 น.1782 นายม่วงหัวหน้าวงแชร์ หลอกลวงนายเขียวว่า นายเหลืองลูกวงแชร์คนหนึ่งจะขายแชร์ ซึ่งความจริงนายเหลืองไม่ได้ขายแชร์ให้ผู้ใด นายเขียวหลงเชื่อจึงมอบเงินจำนวนหนึ่งเป็นค่าแชร์ดังกล่าวให้แก่ นายม่วง เช่นนี้การกระทำของนายม่วงจึงเป็น

การทุจริตหลอกลวง ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ และการแสดงข้อความอันเป็นเท็จได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากนายเซียว นายม่วงจึงมีความผิดฐานฉ้อโกงนายเซียว (สรารุช ปิตยาศักดิ์, 2561)

6) โดยเจตนา

ผู้กระทำต้องมีเจตนา นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยผู้กระทำต้องรู้ถึงข้อเท็จจริง ในองค์ประกอบความผิดว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นบิดเบือน ปลอมหรือเป็นเท็จ (รศ.ดร.สรารุช ปิตยาศักดิ์, 2561)

สรุป

พระราชบัญญัติว่าด้วย การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560 มาตราที่มีปัญหาและควรถูกแก้ไขคือ มาตรา 14

ประเด็นที่ 1 การเพิ่มคำว่า “โดยทุจริต หรือ โดยหลอกลวง” เข้ามาเป็นองค์ประกอบความผิดตาม มาตรา 14 (1) และ การเพิ่มคำว่า “ที่บิดเบือน” เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่นำเข้าสู่ระบบอันเป็นความผิด ควรจะต้องจัดทำให้มีคำนิยามที่ชัดเจนในพระราชบัญญัตินี้เพื่อแก้ไขปัญหาคำความไม่ชัดเจนในพระราชบัญญัติ

ประเด็นที่ 2 การเพิ่มคำว่า “ความปลอดภัยสาธารณะ” “ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ” และ “โครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ” เป็นองค์ประกอบความผิดฐานนำเข้าสู่ข้อมูลเท็จเข้าสู่ระบบตามมาตรา 14 (2) จากฉบับเดิมระบุไว้ให้ มาตรา 14(2) เอาผิดการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ สองลักษณะ คือ 1) นำจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ 2) นำจะก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน ซึ่งคำว่า “ความปลอดภัยสาธารณะ” “ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ” และ “โครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ” ก็หมายถึงความมั่นคงของประเทศเหมือนกันและยังสามารถตีความเอาผิดกับเนื้อหาบนโลกในออนไลน์ได้อยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นในการเพิ่มเติมข้อความในมาตรา 14 (2) ดังกล่าว

ประเด็นที่ 3 มาตรา 14 วรรคหนึ่ง (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ นั้น ควรเพิ่มเติมข้อความ เป็น นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ และไม่กระทบถึงสิทธิของผู้อื่น

เอกสารอ้างอิง

- คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 769/2540 สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2562). *ตลาดค้าปลีกบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่. วิเคราะห์ตลาดโทรคมนาคม*, 3 (1), 10-15. สืบค้นเมื่อ 20 เดือนกรกฎาคม ปี2567. แหล่งที่มา <https://shorturl.asia/RqxZu>
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. (2560). (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) อ.พ.24/ 2559 สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 เดือน กรกฎาคม ปี2567. แหล่งที่มา: <https://cio.mhesi.go.th/node/695>
- รศ.ดร.สราวุธ ปิตียาศักดิ์. (2561). *คำอธิบายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และ (ฉบับที่2) พ.ศ.2560*. ปีที่พิมพ์ ครั้งที่ 1 พฤษภาคม 2561.
- Council of Europe. (2022). Treaty Office. Chart of signatures and ratifications of Treaty 185. *Online*. Retrieved May 21, 2022 from www/coe.int
- Napibul, A. (2008). *Problems and obstacles of the enforcement of the Computer Crime Act B.E. 2550*. Bangkok: